

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych 01–12 2023 r.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych 01–12 2023 r.

Opracowanie merytoryczne

Główny Urząd Statystyczny, Departament Przedsiębiorstw

pod kierunkiem

Katarzyny Walkowskiej

Zespół autorski

Karol Pasiak, Agnieszka Dłubała, Sylwia Czeżko, Aneta Płatek, Lucyna Słomska

Skład i opracowanie graficzne

Agnieszka Dłubała, Karol Pasiak GUS

Paweł Luty ZWS

e-ISSN 2720-0337

Publikacja dostępna na stronie internetowej

www.stat.gov.pl

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

Przedmowa

Przedstawiamy Państwu kolejną i jednocześnie ostatnią¹ edycję opracowania prezentującego informacje o wynikach ekonomicznych przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących działalność gospodarczą w Polsce. Źródłem danych do niniejszej publikacji jest kwartalne badanie działalności gospodarczej przedsiębiorstw niefinansowych realizowane z wykorzystaniem zestawu danych F-01/I-01 – *sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe*. Badanie to obejmuje przedsiębiorstwa (jednostki prawne) o liczbie pracujących 10 osób i więcej, prowadzące księgi rachunkowe.

Publikacja składa się z części analitycznej oraz uwag metodologicznych, zawierających opis zakresu publikacji i definicje podstawowych pojęć.

Część analityczna zawiera opis wyników działalności gospodarczej badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie styczeń – grudzień 2023 r. Zmienne prezentowane są w przekrojach według rodzaju działalności, klasy wielkości określonej liczbą pracujących oraz w przekroju terytorialnym na poziomie województw. Analizie poddane zostały dane o liczbie przedsiębiorstw, liczbie pracujących i ich wynikach finansowych, w tym o wartości przychodów i kosztów, aktywach obrotowych i zobowiązaniach oraz nakładach inwestycyjnych. Ze względu na znaczenie przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym, osobny rozdział publikacji poświęcono analizie zbiorowości przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego.

Opracowanie zostało wzbogacone o wykresy i definicje podstawowych pojęć, które ułatwiają analizę prezentowanych zjawisk.

Integralną część niniejszego opracowania stanowią tablice z szerszym zestawem danych, udostępnione w postaci elektronicznej na stronie internetowej <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/> do zapoznania się z którymi Państwa zachęcamy.

Mamy nadzieję, że publikacja ta będzie cennym źródłem informacji dla analiz dotyczących bieżącej sytuacji gospodarczej kraju.

Dziękujemy wszystkim Respondentom, którzy realizując obowiązek sprawozdawczy F-01/I-01 - *sprawozdanie o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe* przyczynili się do powstania niniejszego opracowania.

Dyrektor
Departamentu Przedsiębiorstw

/-/ Katarzyna Walkowska

Warszawa, maj 2024 r.

¹ Aby zwiększyć zakres danych publikowanych z badania F-01/I-01, w 2023 r. GUS rozpoczął, od danych za 2022 r., publikowanie Informacji Sygnalnej pt. **Wyniki finansowe przedsiębiorstw** wraz z zestawem tablic w formacie XLSX, zawierającym wszystkie zmienne zbierane od badanych podmiotów w zestawie danych F-01/I-01. W związku z tym, że powyższa Informacja Sygnalna prezentuje dane w szerszym zakresie niż niniejsza publikacja, podjęto decyzję o zakończeniu publikowania opracowania *Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych* w serii *Informacje Statystyczne*.

Informacja Sygnalna pt. *Wyniki finansowe przedsiębiorstw* publikowana jest w okresach kwartalnych na PI GUS:

[Główny Urząd Statystyczny / Obszary tematyczne / Podmioty gospodarcze. Wyniki finansowe / Przedsiębiorstwa niefinansowe](https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe)

Daty upowszechniania Informacji Sygnalnej *Wyniki finansowe przedsiębiorstw* dostępne są na PI GUS:

<https://stat.gov.pl/sygnalne/informacje-sygnalne/2,2024,kategoria.html>

Spis treści

Przedmowa.....	3
Spis treści	4
Spis tablic dostępnych w formacie XLSX.....	5
Spis wykresów	6
Spis map	7
Objaśnienia znaków umownych i ważniejszych skrótów	8
Synteza.....	9
Rozdział 1. Przedsiębiorstwa niefinansowe	10
1.1. Liczba przedsiębiorstw niefinansowych	11
1.2. Pracujący.....	12
Rozdział 2. Rachunek zysków i strat.....	13
2.1. Przychody ogółem	13
2.2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.....	15
2.3. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport	17
2.4. Koszty ogółem	18
2.5. Wyniki finansowe.....	20
2.6. Wskaźniki ekonomiczne	22
Rozdział 3. Aktywa obrotowe i zobowiązania.....	24
3.1. Aktywa obrotowe	24
3.2. Zobowiązania.....	26
Rozdział 4. Nakłady.....	27
4.1. Nakłady inwestycyjne	27
4.2. Nakłady na wartości niematerialne i prawne	29
Rozdział 5. Przedsiębiorstwa niefinansowe z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego	30
Rozdział 6. Przedsiębiorstwa niefinansowe, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR 32	
Uwagi metodologiczne.....	36
1. Źródła i zakres danych	36
2. Objasnienia podstawowych pojęć.....	37

Spis tablic dostępnych w formacie XLSX

- Tablica 1. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie styczeń-grudzień w latach 2019-2023
- Tablica 2. Przychody i koszty badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 3. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 4. Wskaźniki ekonomiczne badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 5. Koszty badanych przedsiębiorstw niefinansowych w układzie rodzajowym
- Tablica 6. Aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 7. Zobowiązania długo- i krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 8. Nakłady inwestycyjne oraz nakłady na wartości niematerialne i prawne badanych przedsiębiorstw niefinansowych
- Tablica 9. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych w zależności od wielkości osiągniętych przychodów ogółem
- Tablica 10. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych według wskaźnika rentowności obrotu netto
- Tablica 11. Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych według wskaźnika rentowności obrotu netto w wybranych sekcjach PKD
- Tablica 12. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących sprzedaż na eksport
- Tablica 13. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych wykazujących sprzedaż na eksport w wybranych sekcjach PKD
- Tablica 14. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych według województw
- Tablica 15. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych według sektorów własności
- Tablica 16. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych z większościowym udziałem kapitału zagranicznego
- Tablica 17. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych według liczby pracujących
- Tablica 18. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, według sekcji i wybranych działów PKD
- Tablica 19. Podstawowe dane dotyczące badanych przedsiębiorstw niefinansowych, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, według województw

Tablice dostępne są w formacie XLSX (plik do pobrania):

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/podmioty-gospodarcze-wyniki-finansowe/przedsiębiorstwa-niefinansowe/>

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura liczby badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości w podziale na sekcje PKD.....	11
Wykres 2. Pracujący według klas wielkości badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2019-2023	12
Wykres 3. Struktura przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości i sekcji PKD	14
Wykres 4. Struktura kosztów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych.....	19
Wykres 5. Aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2019-2023	25
Wykres 6. Struktura zobowiązań krótkoterminowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych	26
Wykres 7. Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw niefinansowych – wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w latach 2019-2023	28
Wykres 8. Nakłady na wartości niematerialne i prawne oraz autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie styczeń-grudzień w latach 2019-2023	29
Wykres 9. Podstawowe dane o badanych przedsiębiorstwach niefinansowych z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego według klas wielkości	31
Wykres 10. Liczba badanych w 2023 roku przedsiębiorstw niefinansowych, które w latach 2020-2021 otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR	33
Wykres 11. Wartość subwencji wypłaconych i umorzonych badanym w 2023 roku przedsiębiorstwom niefinansowym w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, oraz zwróconych przez te przedsiębiorstwa, według stanu na koniec 2023 roku	34

Spis map

Mapa 1. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów badanych przedsiębiorstw niefinansowych.....	16
Mapa 2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport badanych przedsiębiorstw niefinansowych	17
Mapa 3. Udział liczby jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych	21
Mapa 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych	23

Objaśnienia znaków umownych i ważniejszych skrótów

Znaki umowne

Symbol	Opis
Kreska (—)	zjawisko nie wystąpiło
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05
(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5
Kropka (.)	oznacza zupełny brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe
„W tym”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy

Skróty

Skrót	Znaczenie
tys.	tysiąc
mld	miliard
zł	złoty
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
p. proc.	punkt procentowy

Synteza

W 2023 roku wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe były niższe od uzyskanych rok wcześniej. Przychody ogółem były wyższe o 4,5% od osiągniętych w 2022 roku, a koszty ich uzyskania wzrosły o 5,2%. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrosły w skali roku o 4,4%, a koszty tej działalności o 4,9%.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 324,7 mld zł i był niższy o 4,3% niż w 2022 roku. Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 15,9 mld zł i był niższy o 6,4 mld zł niż przed rokiem. Zanotowano nieznaczłą poprawę wyniku na operacjach finansowych (minus 8,5 mld zł wobec minus 8,6 mld zł w 2022 roku).

Wynik finansowy brutto wyniósł 332,1 mld zł (wobec 353,0 mld zł przed rokiem), a jego obciążenia ukształtowały się na poziomie 62,4 mld zł (wobec 60,5 mld zł). Wynik finansowy netto wyniósł 269,7 mld zł i był niższy o 7,8% niż przed rokiem. Zysk netto wyniósł 334,3 mld zł i był podobny do uzyskanego w 2022 roku, a strata netto wyniosła 64,6 mld zł i zwiększyła się o 23,8 mld zł w skali roku. Zysk netto wykazało 80,2% ogółu przedsiębiorstw (wobec 82,0% rok wcześniej), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 83,9% przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw (wobec 89,7% przed rokiem).

Wskaźnik poziomu kosztów dla ogółu badanych przedsiębiorstw wyniósł 94,5% (wobec 93,9% przed rokiem). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zmniejszył się z 6,1% do 5,6%. Wskaźnik rentowności obrotu brutto zmniejszył się z 6,1% do 5,5%, a wskaźnik rentowności obrotu netto – z 5,1% do 4,5%.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia wyniósł 40,8% (wobec 39,9% przed rokiem), a płynności finansowej II stopnia – 108,9% (wobec 106,8% przed rokiem). Wskaźnik płynności I stopnia powyżej 20% uzyskało 62,3% badanych przedsiębiorstw (wobec 59,8% przed rokiem). Wskaźnik płynności II stopnia w przedziale od 100% do 130% odnotowało 11,0% badanych przedsiębiorstw (wobec 11,4% przed rokiem).

Z grupy przedsiębiorstw objętych badaniem 38,5% wykazało w 2023 roku przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (wobec 38,7% w 2022 roku). Poziom przychodów ze sprzedaży na eksport był o 1,4% niższy niż rok wcześniej. Udział tych przychodów w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów zmniejszył się z 23,9% do 22,6%. Spośród jednostek eksportujących, zysk netto wykazało 80,6% przedsiębiorstw wobec 84,9% przed rokiem. Większość podstawowych relacji ekonomiczno-finansowych eksporterów uległa pogorszeniu i była mniej korzystna niż dla ogółu badanych przedsiębiorstw.

W 2023 roku nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw wyniosły 244,5 mld zł i były (w cenach stałych) o 10,4% wyższe niż przed rokiem. Nakłady na wartości niematerialne i prawne wyniosły 24,3 mld zł i były o 22,8% wyższe niż przed rokiem.

W badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych 7 819 jednostek posiadało przeważający udział kapitału zagranicznego. Stanowiły one 16,0% wszystkich badanych przedsiębiorstw. W 2023 roku wyniki finansowe tych przedsiębiorstw były podobne do uzyskanych w 2022 roku. Wynik finansowy brutto wyniósł 114,9 mld zł wobec 114,4 mld zł rok wcześniej.

Na koniec 2023 roku 20 032 przedsiębiorstwa, tj. 41,0% badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe to podmioty, które w związku z pandemią COVID-19 w latach 2020-2021 otrzymały pomoc w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR. Łączna kwota subwencji udzielonych w tych dwóch latach badanym przedsiębiorstwom niefinansowym wyniosła 21,0 mld zł.

Rozdział 1. Przedsiębiorstwa niefinansowe

Prezentowane w niniejszej publikacji **PRZEDSIĘBIORSTWA NIEFINANSOWE** to osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowane według PKD 2007 do następujących sekcji:

- Górnictwo i wydobywanie (sekcja B),
- Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D),
- Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (sekcja E),
- Budownictwo (sekcja F),
- Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (sekcja G),
- Transport i gospodarka magazynowa (sekcja H),
- Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznym (sekcja I),
- Informacja i komunikacja (sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (sekcja L),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N),
- Edukacja (sekcja P – z wyłączeniem szkół wyższych),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej),
- Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną),
- Pozostała działalność usługowa (sekcja S – z wyłączeniem związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych).

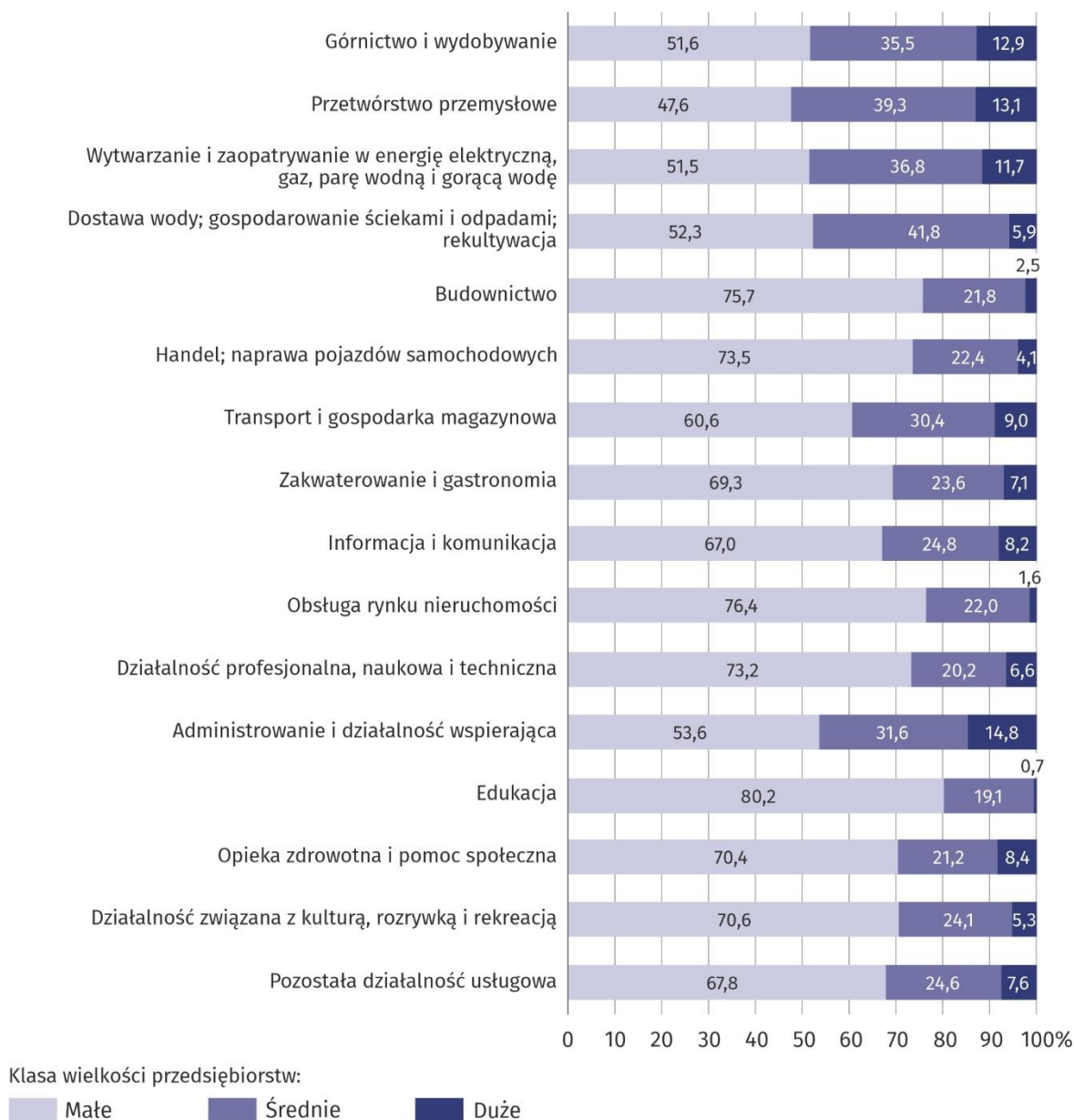
Ze względu na formę prawną przedsiębiorstwa niefinansowe to spółki osobowe, spółki kapitałowe, spółki cywilne prowadzące działalność w oparciu o umowę zawartą na podstawie Kodeksu cywilnego, spółki przewidziane w przepisach innych ustaw niż Kodeks spółek handlowych i Kodeks cywilny lub formy prawne, do których stosuje się przepisy o spółkach (dotyczy na przykład spółek wodnych), oddziały zagranicznych przedsiębiorców, przedsiębiorstwa państwowe, spółdzielnie, państwowe jednostki organizacyjne, jednostki badawczo-rozwojowe, instytuty badawcze oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Sektor przedsiębiorstw niefinansowych nie obejmuje: fundacji, funduszy, kościołów, stowarzyszeń, organizacji społecznych, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, przedstawicielstw zagranicznych, wspólnot mieszkaniowych. Działalność tych przedsiębiorstw jest objęta odrębną sprawozdawczością statystyczną.

1.1. Liczba przedsiębiorstw niefinansowych

Zawarte w niniejszej publikacji informacje o wynikach finansowych osiągniętych w 2023 roku przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących 10 i więcej osób, prowadzących księgi rachunkowe obejmują dane o 48 860 przedsiębiorstwach, co oznacza wzrost w stosunku do 2022 roku o 2,4%. Wśród badanych przedsiębiorstw przeważały jednostki małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób), stanowiąc 63,6% całej objętej badaniem populacji. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 28,6%, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej) – 7,8%.

Wykres 1. Struktura liczby badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości w podziale na sekcje PKD

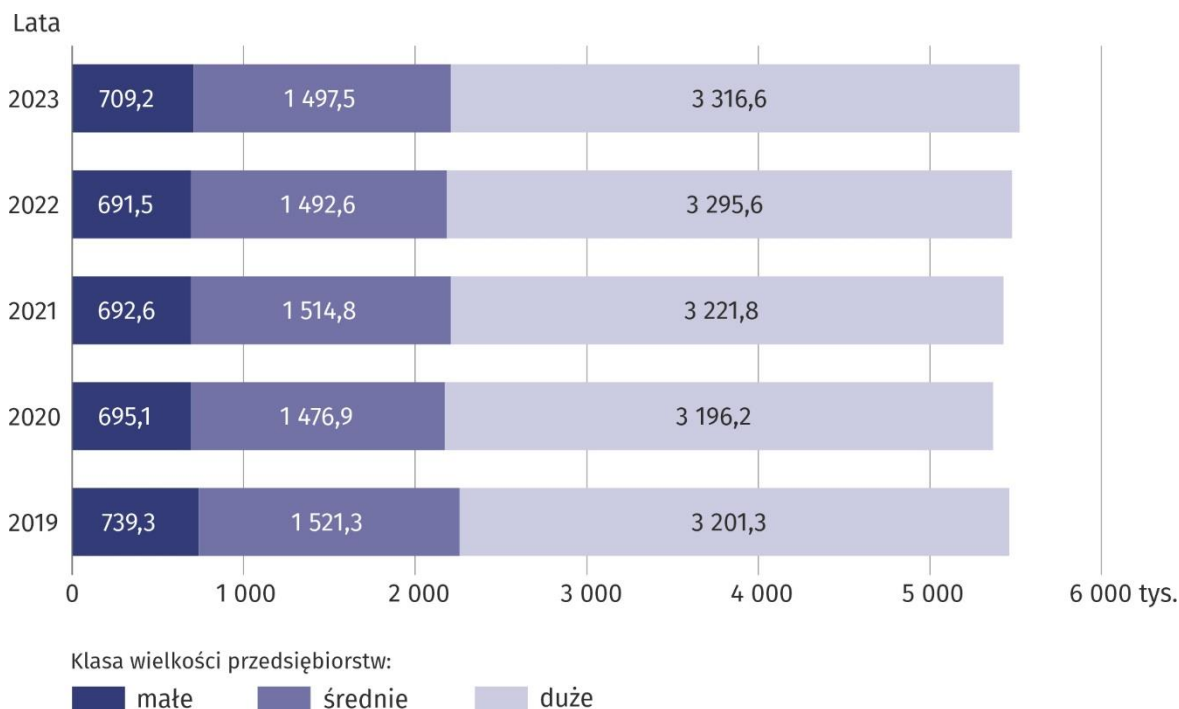

1.2. Pracujący

PRACUJĄCY – do pracujących zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe objętych badaniem pracowało 5 523,3 tys. osób, co oznacza wzrost o 0,8% w stosunku do stanu na koniec grudnia 2022 r. W jednostkach małych o liczbie pracujących od 10 do 49 osób pracowało 12,8% osób, w średnich (50-249 pracujących) – 27,1%, a w dużych (250 pracujących i więcej) – 60,1%.

Wykres 2. Pracujący według klas wielkości badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2019-2023

Rozdział 2. Rachunek zysków i strat

2.1. Przychody ogółem

PRZYCHODY OGÓŁEM (PRZYCHODY Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

PRZYCHODY OPERACYJNE OGÓŁEM obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe przychody operacyjne.

PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

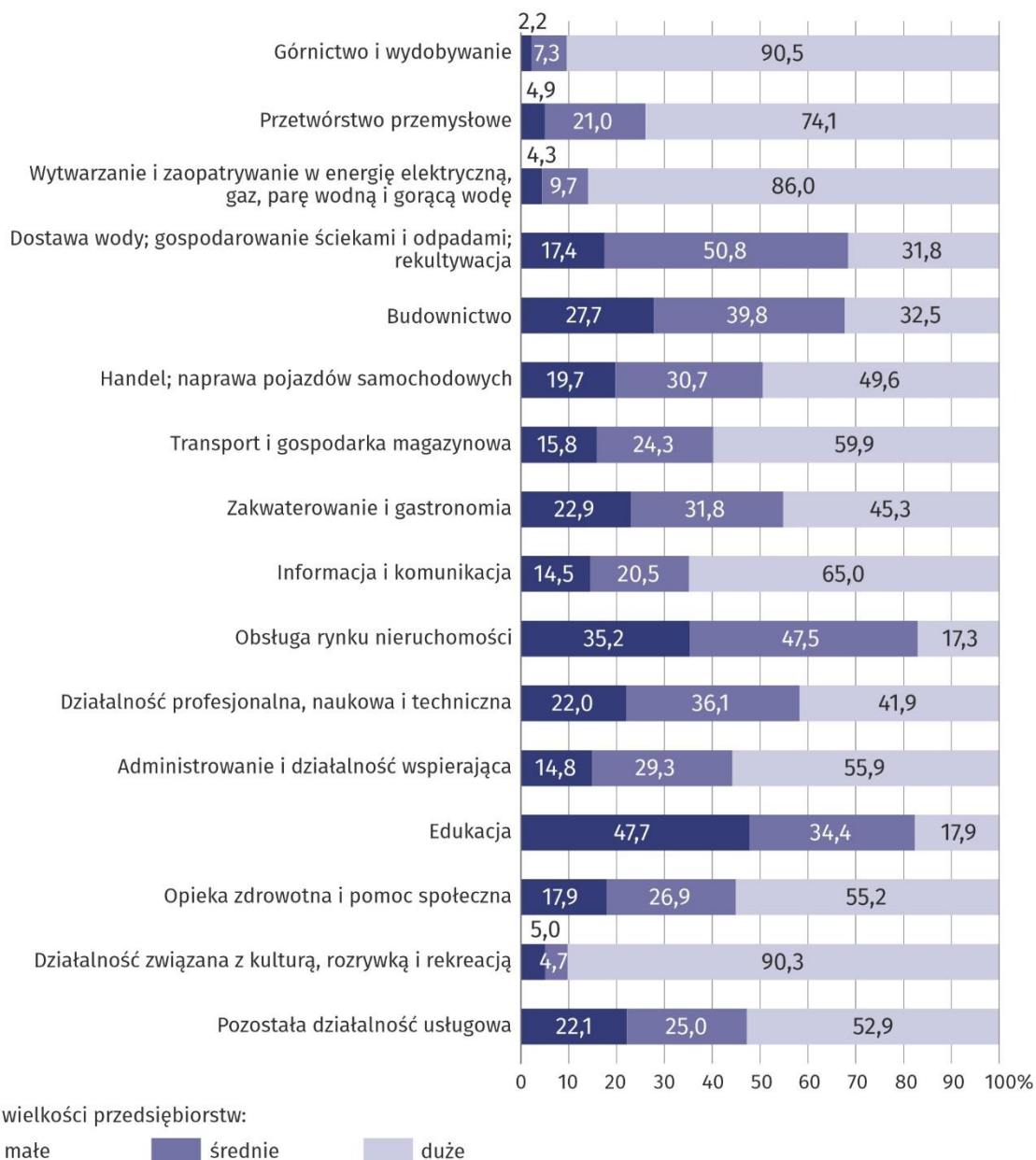
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

PRZYCHODY FINANSOWE to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Wartość przychodów ogółem uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła 6 038,0 mld zł. W stosunku do 2022 roku dla całej badanej zbiorowości wartość przychodów wzrosła o 4,5%, w tym dla jednostek małych – o 2,8%, dla średnich – o 4,2%, natomiast dla jednostek dużych – o 5,0%. Z przychodów ogółem 12,4% wypracowały przedsiębiorstwa małe, 24,4% jednostki średnie, a 63,2% – jednostki duże.

Wzrost przychodów ogółem w stosunku do osiągniętych w 2022 roku odnotowano w większości sekcji. Największy wzrost był m.in. w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (o 26,2%), obsługa rynku nieruchomości (o 25,3%), zakwaterowanie i gastronomia (o 21,6%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 20,5%). Wzrost notowano również w sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 15,6%), informacja i komunikacja (o 12,3%), budownictwo (o 11,9%), transport i gospodarka magazynowa (o 4,9%), górnictwo i wydobywanie (o 3,9%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 1,7%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 1,0%). Spadek przychodów ogółem odnotowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 2,5%).

Wykres 3. Struktura przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych według klas wielkości i sekcji PKD

2.2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów

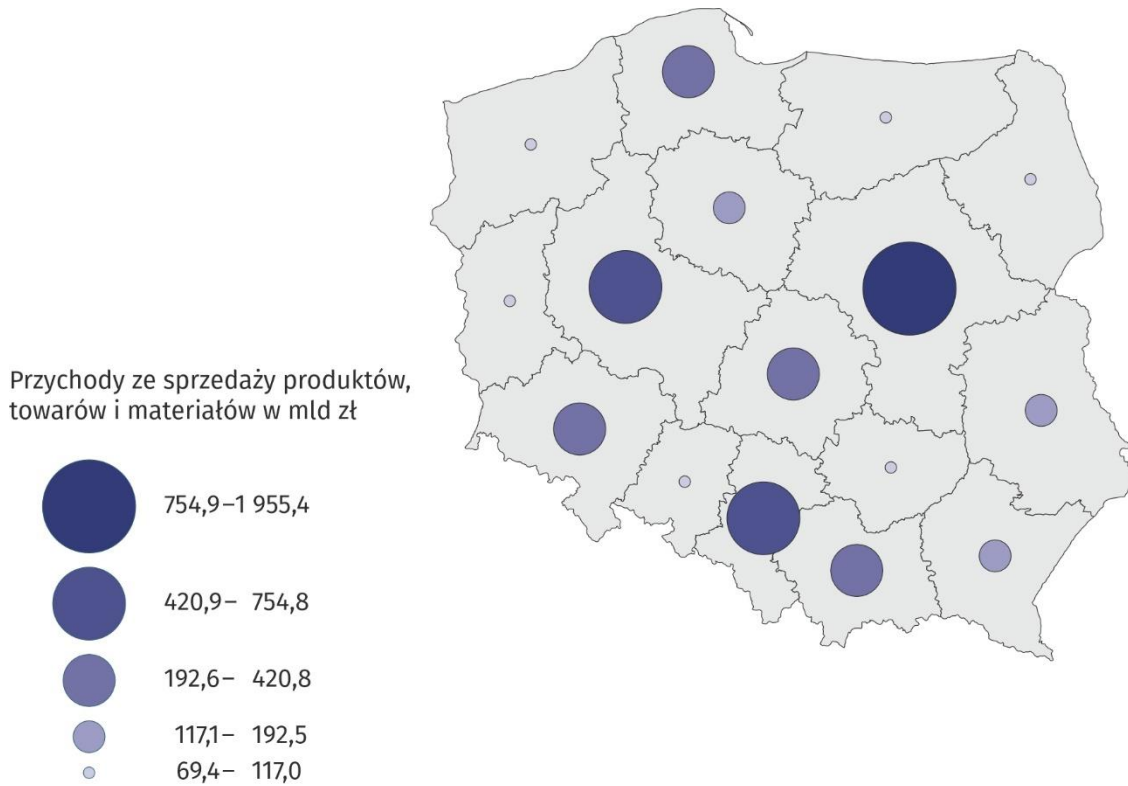
PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Wartość przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła 5 837,1 mld zł. W stosunku do 2022 roku dla całej badanej zbiorowości ich wartość wzrosła o 4,4%, dla jednostek małych – o 2,3%, średnich – o 4,3% oraz dużych – o 4,8%. Z przychodów netto ze sprzedaży ogółu badanych przedsiębiorstw 12,4% wypracowały jednostki małe, 24,5% jednostki średnie, a 63,1% – jednostki duże.

Wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w stosunku do osiągniętych w 2022 roku odnotowano w większości sekcji. Najwyższy wzrost zaobserwowano m.in. w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (o 31,8%), obsługa rynku nieruchomości (o 24,6%), zakwaterowanie i gastronomia (o 23,0%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 20,5%). Wzrost notowano również w sekcjach: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (o 15,3%), budownictwo (o 11,7%) informacja i komunikacja (o 11,5%), transport i gospodarka magazynowa (o 3,5%), górnictwo i wydobywanie (o 2,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 1,5%), oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 1,0%). Spadek przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 3,3%).

Wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w porównaniu z 2022 rokiem zanotowano w województwach: lubelskim (o 20,0%), łódzkim (o 11,3%), wielkopolskim (o 7,4%), dolnośląskim (o 6,7%), mazowieckim (o 6,3%), podkarpackim (o 5,9%), małopolskim (o 4,0%), świętokrzyskim (o 3,9%) oraz śląskim (o 1,6%). Spadek tych przychodów odnotowano w województwach: pomorskim (o 8,4%), lubuskim (o 3,6%), zachodniopomorskim (o 3,5%), opolskim (o 3,4%), kujawsko-pomorskim (o 2,8%), warmińsko-mazurskim (o 2,3%) oraz podlaskim (o 0,2%).

Mapa 1. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów badanych przedsiębiorstw niefinansowych

2.3. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport

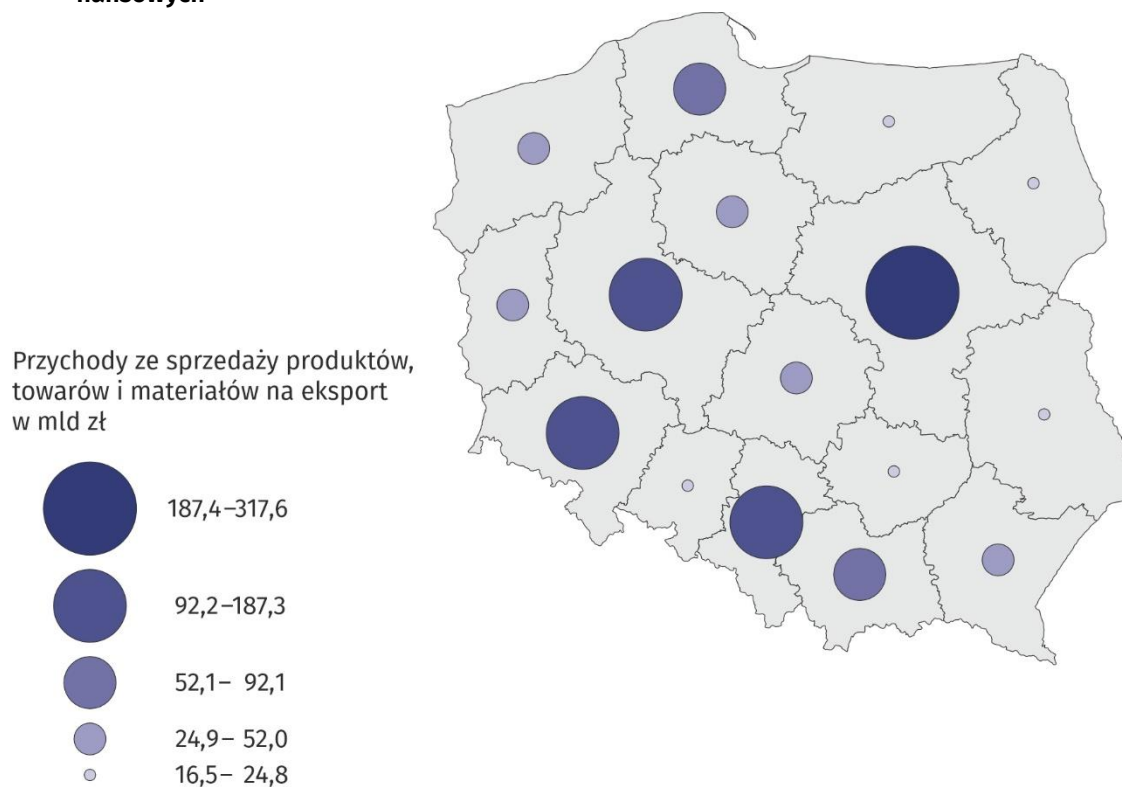
PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW NA EKSPORT obejmują wewnątrzspółnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Ze zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących księgi rachunkowe objętych badaniem, 38,5% przedsiębiorstw wykazało w 2023 roku przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (38,7% w 2022 r.). Poziom sprzedaży eksportowej był niższy o 1,4%, a jej udział w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu przedsiębiorstw zmniejszył się z 23,9% do 22,6%. W podziale na klasy wielkości przedsiębiorstw jednostki duże uzyskały 74,3% ogółu przychodów ze sprzedaży na eksport, jednostki średnie – 19,2%, małe – 6,5%. Spośród jednostek eksportujących, zysk netto wykazało 80,6% przedsiębiorstw wobec 84,9% przed rokiem.

Największy udział w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport odnotowano dla sekcji przetwórstwo przemysłowe (71,7%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (11,2%).

Wzrost przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport w porównaniu z 2022 rokiem zanotowano w województwach: podkarpackim (o 5,5%), dolnośląskim (o 4,3%), łódzkim (o 4,2%), wielkopolskim (o 4,1%), świętokrzyskim (o 2,3%) oraz podlaskim (o 0,2%). Spadek tych przychodów odnotowano w województwach: lubuskim (o 11,7%), lubelskim (o 8,6%), opolskim (o 7,7%), kujawsko-pomorskim (o 7,5%), pomorskim (o 7,3%), zachodniopomorskim (o 5,1%), warmińsko-mazurskim (o 4,5%), mazowieckim (o 4,4%), małopolskim (o 0,9%) oraz śląskim (o 0,2%).

Mapa 2. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport badanych przedsiębiorstw niefinansowych

2.4. Koszty ogółem

KOSZTY OGÓŁEM (KOSZTY UZYSKANIA PRZYCHODÓW Z CAŁOKSZTAŁTU DZIAŁALNOŚCI) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

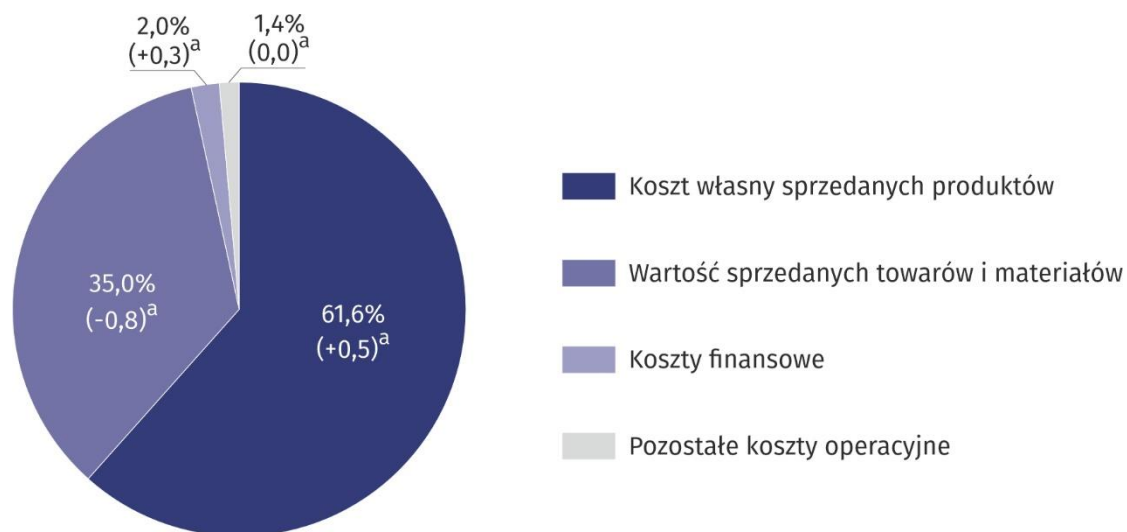
KOSZTY SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

KOSZTY FINANSOWE to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wartość kosztów ogółem poniesionych przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła 5 705,9 mld zł. Ogółem dla całej zbiorowości wzrost wartości tych kosztów w stosunku do 2022 roku wyniósł 5,2%; dla jednostek małych – 3,0%, średnich – 4,1% i dużych o 6,1%. Z kosztów ogółem 12,3% poniosły przedsiębiorstwa małe, 24,2% – jednostki średnie, natomiast 63,5% – jednostki duże.

W strukturze rodzajowej kosztów ogółem zwiększył się udział wynagrodzeń (o 1,2 p. proc.), usług obcych (o 1,0 p. proc.), podatków i opłat (o 0,9 p. proc), amortyzacji i pozostałych kosztów rodzajowych (po 0,4 p. proc.) oraz ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń (o 0,3 p. proc.). Zmniejszył się udział zużycia materiałów i energii (o 4,2 p. proc.).

Wykres 4. Struktura kosztów ogółem badanych przedsiębiorstw niefinansowych

a Zmiany do 01-12 2022 r. (w p.proc.)

2.5. Wyniki finansowe

WYNIK FINANSOWY ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

WYNIK FINANSOWY Z POZOSTAŁEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. zawierał część, a od 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną.

WYNIK FINANSOWY Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

WYNIK NA OPERACJACH FINANSOWYCH stanowi różnicę między przychodami finansowymi a kosztami finansowymi.

WYNIK FINANSOWY BRUTTO oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

OBOWIĄZKOWE OBCIĄŻENIA WYNIKU FINANSOWEGO BRUTTO obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

WYNIK FINANSOWY NETTO to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

W 2023 roku wyniki finansowe 48 860 badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe były niższe od uzyskanych przed rokiem.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniósł 324,7 mld zł i był niższy o 4,3% niż w 2022 roku. Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej ukształtował się na poziomie 15,9 mld zł i był niższy o 6,4 mld zł niż przed rokiem. Zanotowano nieznaczną poprawę wyniku na operacjach finansowych (minus 8,5 mld zł wobec minus 8,6 mld zł rok wcześniej).

Wynik finansowy brutto wyniósł 332,1 mld zł wobec 353,0 mld zł rok wcześniej. W podziale na grupy przedsiębiorstw według liczby pracujących, w skali roku zanotowano spadek wyniku finansowego brutto w jednostkach dużych o 11,7% oraz w jednostkach małych – o 0,2%, natomiast w jednostkach średnich – wzrost o 5,5%. Obciążenia wyniku finansowego brutto wyniosły 62,4 mld zł (o 3,2% więcej niż rok wcześniej, z czego wzrost w jednostkach dużych o 2,9% oraz w jednostkach średnich – o 5,8%, natomiast spadek w jednostkach małych o 0,9%).

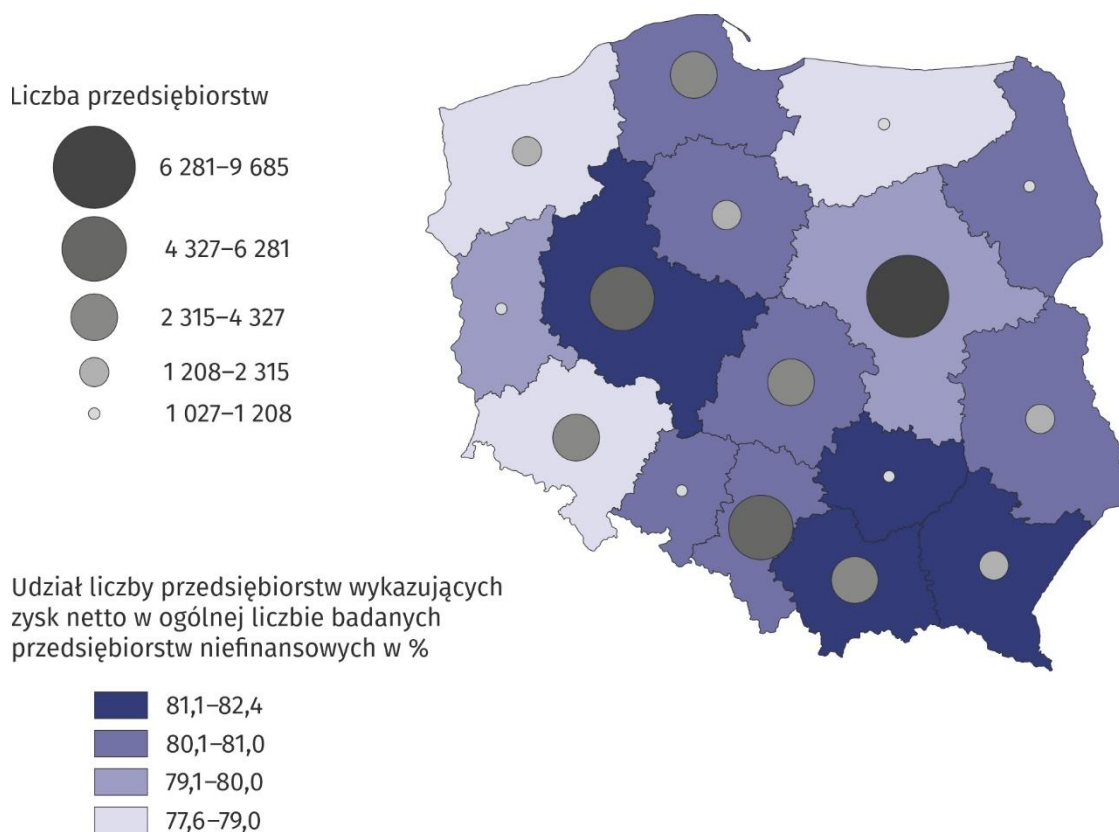
Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 269,7 mld zł (tj. niższym o 7,8% w porównaniu z osiągniętym w 2022 roku). Odnotowany zysk netto był wyższy o 0,3%, a strata netto o 58,6%. Zysk netto wykazało 80,2% ogółu badanych przedsiębiorstw (wobec 82,0% przed rokiem), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 83,9% przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw (wobec 89,7% przed rokiem).

Spadek zarówno wyniku finansowego brutto jak i wyniku finansowego netto w stosunku do osiągniętego w 2022 roku odnotowano w sekcjach: górnictwo i wydobywanie, przetwórstwo przemysłowe oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja. Wzrost odnotowano m.in. w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości, zakwaterowanie i gastronomia, budownictwo, informacja i komunikacja, transport i gospodarka magazynowa,

handel; naprawa pojazdów samochodowych oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę.

Spadek wyniku finansowego brutto i wyniku finansowego netto zanotowano m.in. w województwach: lubelskim, łódzkim, podkarpackim, lubuskim, śląskim, kujawsko-pomorskim, podlaskim, pomorskim, małopolskim, zachodniopomorskim, opolskim, dolnośląskim oraz warmińsko-mazurskim. Wzrost zaobserwowano natomiast w województwach: wielkopolskim, świętokrzyskim oraz mazowieckim.

Mapa 3. Udział liczby jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych

2.6. Wskaźniki ekonomiczne

WSKAŹNIK POZIOMU KOSZTÓW to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI SPRZEDAŻY BRUTTO to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI SPRZEDAŻY NETTO to relacja wyniku finansowego netto do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU BRUTTO to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ I STOPNIA to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ II STOPNIA to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

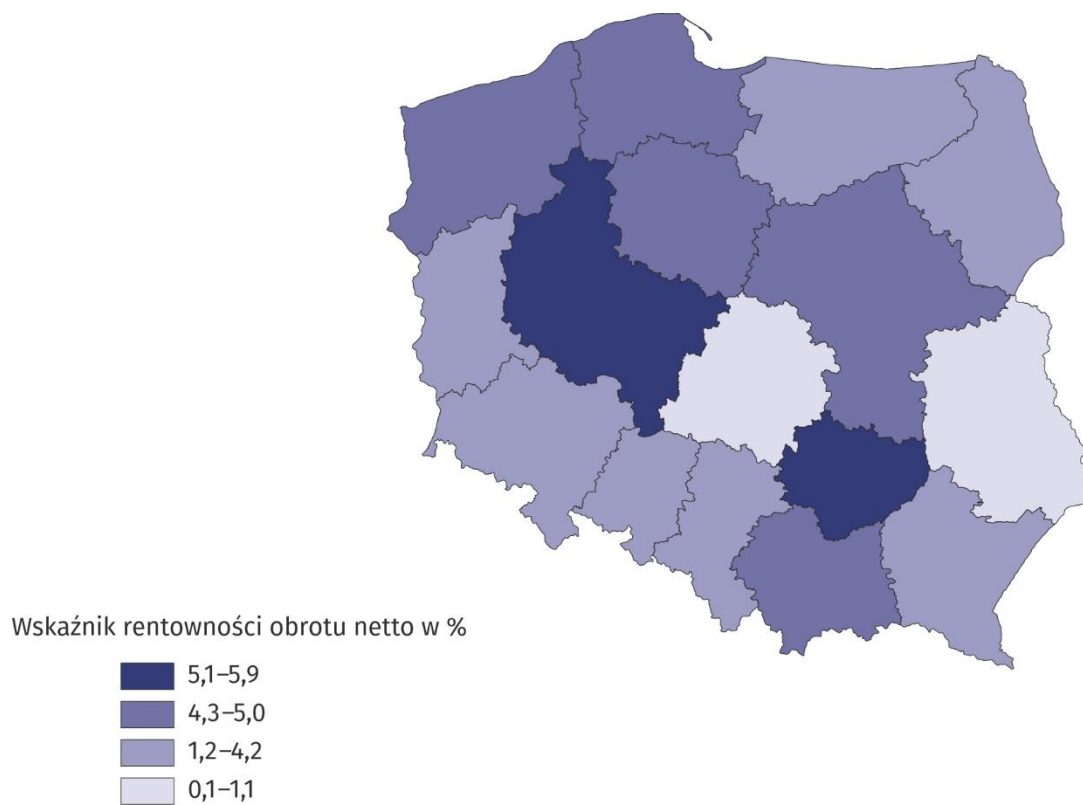
WSKAŹNIK PŁYNNOŚCI FINANSOWEJ III STOPNIA to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik poziomu kosztów ogółu badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe objętych analizą wyniósł 94,5% (wobec 93,9% w 2022 roku).

Najkorzystniejszy wskaźnik odnotowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie m.in.: górnictwa i wydobywania (87,8%), zakwaterowania i gastronomii (89,5%), budownictwa oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (po 90,3%), a także informacji i komunikacji oraz obsługi rynku nieruchomości (po 91,0%). Wskaźnik poziomu kosztów w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 94,9%, w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę 95,3%, a w handlu; naprawie pojazdów samochodowych 95,6%.

Zmniejszył się wskaźnik rentowności obrotu brutto z 6,1% do 5,5% oraz wskaźnik rentowności obrotu netto z 5,1% do 4,5%. Spadek wskaźnika rentowności obrotu netto notowały m.in. sekcje: górnictwo i wydobywanie (z 15,8% do 8,0%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (z 6,5% do 5,0%), przetwórstwo przemysłowe (z 5,7% do 4,3%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (z 4,1% do 3,4%). Wzrost wskaźnika rentowności obrotu netto odnotowano m.in. w sekcjach: obsługa rynku nieruchomości (z 5,8% do 7,6%), budownictwo (z 7,1% do 8,1%), zakwaterowanie i gastronomia (z 8,8% do 9,2%), informacja i komunikacja (z 7,1% do 7,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (z 3,5% do 3,7%), administrowanie i działalność wspierająca (z 6,1% do 6,2%) oraz transport i gospodarka magazynowa (z 4,6% do 4,7%).

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia wyniósł 40,8% (39,9% przed rokiem), a płynności finansowej II stopnia – 108,9% (106,8% przed rokiem).

Mapa 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto badanych przedsiębiorstw niefinansowych

Rozdział 3. Aktywa obrotowe i zobowiązania

3.1. Aktywa obrotowe

AKTYWA OBROTOWE są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

ZAPASY to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabrykaty (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów.

NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

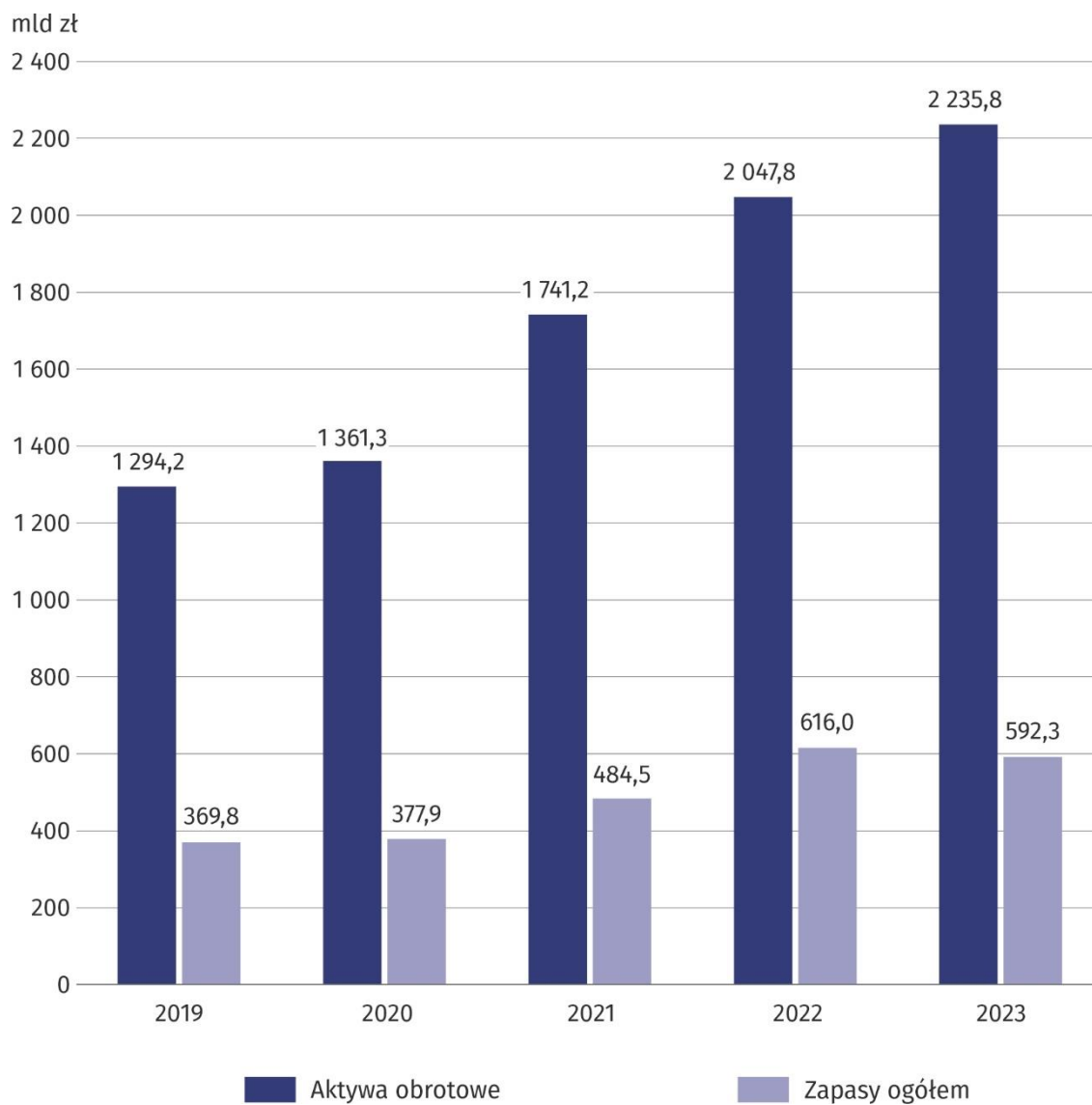
INWESTYCJE KRÓTKOTERMINOWE obejmują krótkoterminowe (obrotowe) aktywa finansowe, w szczególności udziały i akcje, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki, inne krótkoterminowe aktywa finansowe, środki pieniężne i inne aktywa pieniężne; oraz inne inwestycje krótkoterminowe.

KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE obejmują podlegające rozliczeniu w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów jako odpowiednik przychodów niebędących jeszcze na dzień bilansowy należnościami z prawnego punktu widzenia.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosła na koniec grudnia 2023 roku 2 235,8 mld zł, co oznacza wzrost o 9,2% w skali roku. Przedsiębiorstwa duże na koniec grudnia 2023 roku odnotowały wzrost wartości aktywów obrotowych o 18,4% w stosunku do końca grudnia 2022 roku, a małe o 5,2%, natomiast przedsiębiorstwa średnie - spadek o 7,1%.

Wartość zapasów ogółu badanych przedsiębiorstw niefinansowych ukształtowała się na poziomie 592,3 mld zł, tj. o 3,8% niższym niż rok wcześniej. Odnotowano wzrost krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (o 24,3%), inwestycji krótkoterminowych (o 14,6%) oraz należności krótkoterminowych (o 14,3%).

W strukturze zapasów ogółem wzrósł udział towarów (z 38,0% do 39,3%), półproduktów i produktów w toku (z 13,5% do 14,4%), produktów gotowych (z 13,6% do 13,8%), natomiast obniżył się udział materiałów (z 31,9% do 29,4%).

Wykres 5. Aktywa obrotowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych na koniec grudnia w latach 2019-2023

3.2. Zobowiązania

ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA są wynikającym z przyszłych zdarzeń obowiązkiem wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które powodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki. Obejmują rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe.

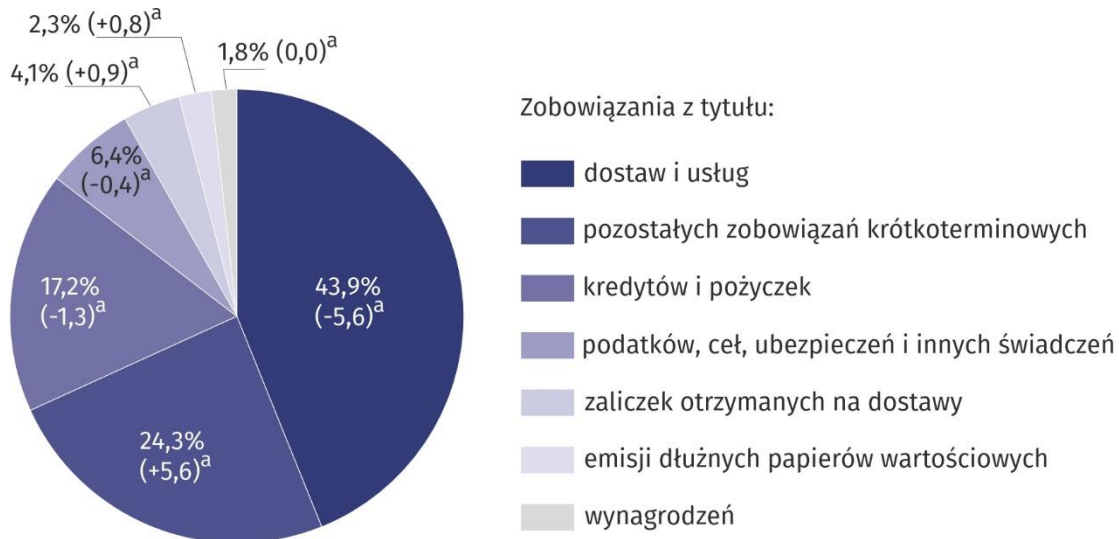
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec grudnia 2023 r. wyniosły 2 119,8 mld zł i były o 10,8% wyższe niż przed rokiem. W przedsiębiorstwach dużych wzrost tych zobowiązań wyniósł 17,3%, a w przedsiębiorstwach małych 27,4%, natomiast w jednostkach średnich – spadek o 12,4%.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych wyniosła na koniec grudnia 2023 roku 1 450,3 mld zł i była o 12,3% wyższa niż rok wcześniej. Najbardziej zwiększyły się zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych (o 75,7%), pozostałych zobowiązań krótkoterminowych (o 45,7%), zaliczek otrzymanych na dostawy i usługi (o 42,2%), oraz z tytułu wynagrodzeń (o 13,6%). Zmniejszyły się zobowiązania z tytułu dostaw i usług (o 0,5%).

Wykres 6. Struktura zobowiązań krótkoterminowych badanych przedsiębiorstw niefinansowych

a Zmiany do 01-12 2022 r. (w p.proc.)

Rozdział 4. Nakłady

4.1. Nakłady inwestycyjne

NAKLĄDY INWESTYCYJNE to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2023 roku nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe wyniosły 244,5 mld zł. Wartość nakładów była (w cenach stałych) o 10,4% wyższa niż przed rokiem (w 2022 roku odnotowano wzrost o 5,2%). Zwiększyły się nakłady (w cenach stałych) na budynki i budowle – o 1,7%, na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – o 15,4% oraz na środki transportu – o 18,4%. Udział zakupów² w nakładach ogółem wyniósł 60,3% (w 2022 roku – 60,0%).

Przedsiębiorstwa duże, tj. o liczbie pracujących 250 osób i więcej, zrealizowały 74,8% ogółu nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa o liczbie pracujących 10 osób i więcej. Jednostki średnie (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) – 17,2%, a jednostki małe (o liczbie pracujących 10-49 osób) – 8,0%.

Inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie: przemysłu – 37,1% ogółu inwestujących przedsiębiorstw, handlu; naprawy pojazdów samochodowych – 25,4%, budownictwa – 8,1%, transportu i gospodarki magazynowej – 5,6%, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – 5,2%, informacji i komunikacji – 4,7%, obsługi rynku nieruchomości – 4,1% oraz administrowania i działalności wspierającej – 2,9%. Łącznie przedsiębiorstwa te zainwestowały 238,0 mld zł, tj. 97,3% ogółu nakładów badanych przedsiębiorstw.

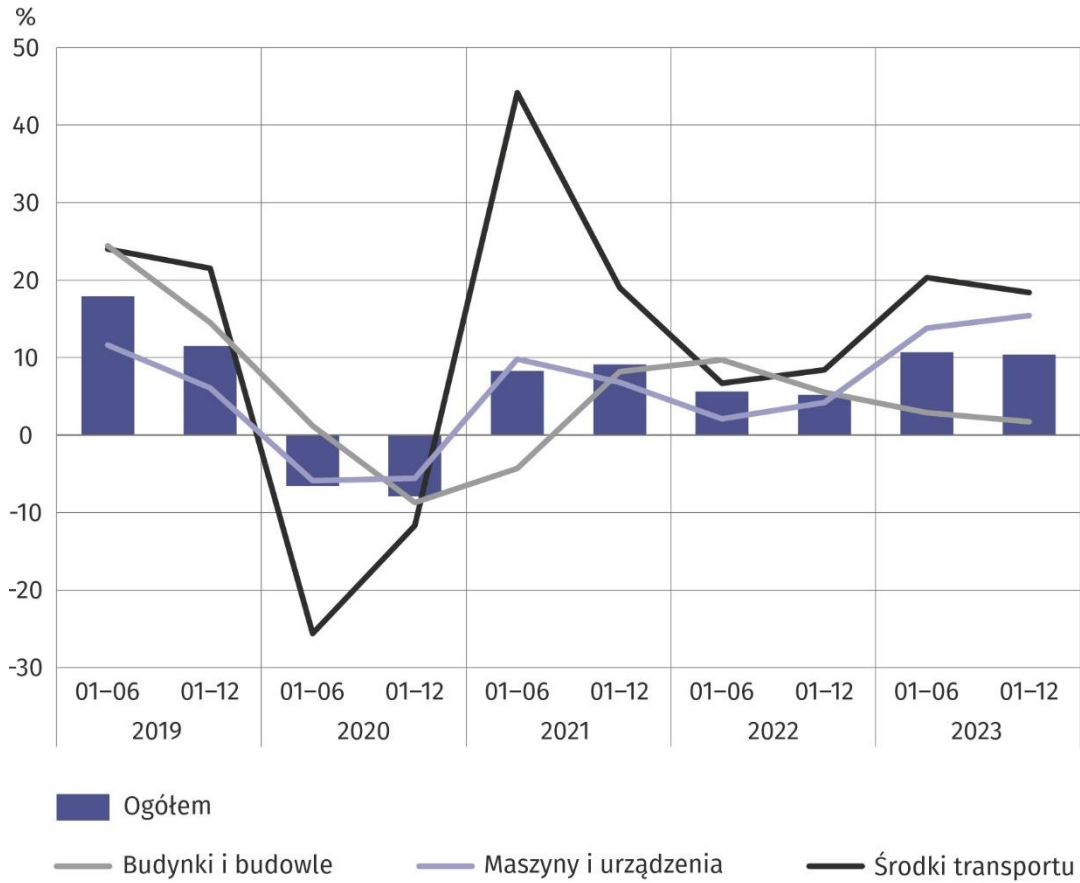
Wśród jednostek przetwórstwa przemysłowego najwyższy udział poniesionych nakładów przypadła m.in. na jednostki produkujące artykuły spożywcze – 13,3%, wyroby z gumy i tworzyw sztucznych – 8,9%, urządzenia elektryczne, jak również pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy – po 8,2%, metalowe wyroby gotowe oraz chemikalia i wyroby chemiczne – po 7,1%.

Wartość kosztorysowa inwestycji nowo rozpoczętych ogółem wyniosła 78,7 mld zł. Z ogółem wartości kosztorysowej inwestycji nowo rozpoczętych 5,0% przypadło na przedsiębiorstwa małe, 11,2% na jednostki średnie, a 83,8% na jednostki duże.

Największy udział w zrealizowanych nakładach w 2023 roku miały przedsiębiorstwa z siedzibą na terenie czterech województw: mazowieckiego, śląskiego, dolnośląskiego i wielkopolskiego – łącznie 67,8%. W kolejnych siedmiu województwach: małopolskim, pomorskim, lubelskim, łódzkim, kujawsko-pomorskim, zachodniopomorskim, i podkarpackim zrealizowano 26,2% nakładów. Na pozostałe pięć województw przypadało 6,0% poniesionych nakładów inwestycyjnych.

² Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Wykres 7. Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw niefinansowych – wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego w latach 2019-2023

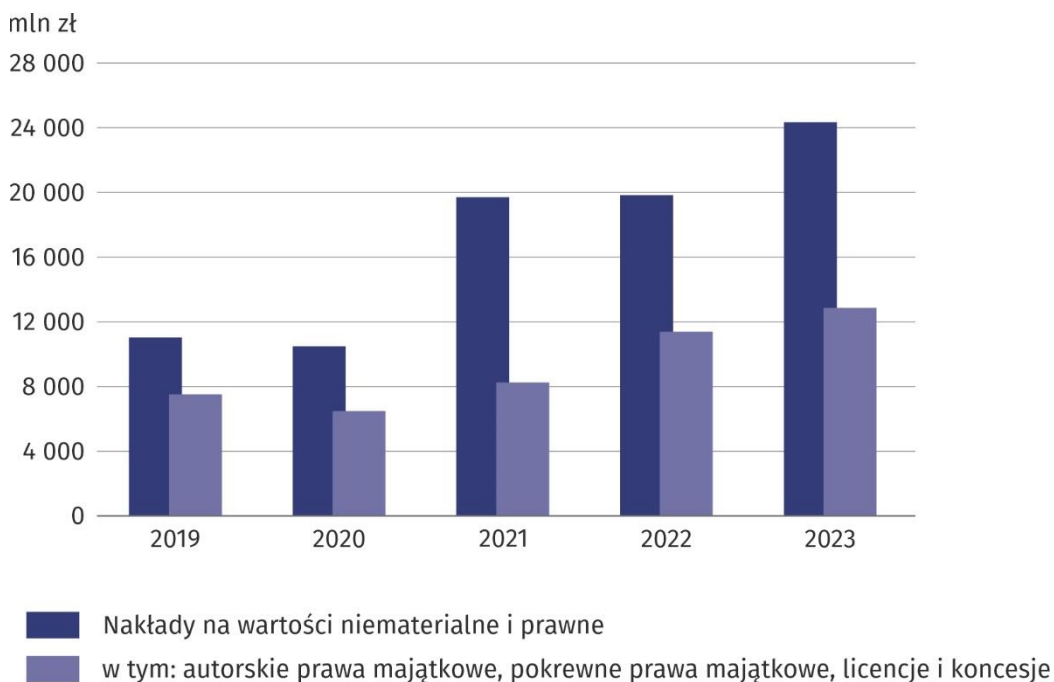
4.2. Nakłady na wartości niematerialne i prawne

NAKLADY NA WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE to nakłady na nabyte prawa majątkowe, zaliczane do aktywów trwałych, nadające się do gospodarczego wykorzystania o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. W szczególności nakłady na: autorskie prawa majątkowe, pokrewne prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, oraz wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej (know-how), wartość firmy, koszty zakończonych prac rozwojowych.

Nakłady na wartości niematerialne i prawne wyniosły 24,3 mld zł i były o 22,8% wyższe niż w 2022 roku. Udział w tych nakładach jednostek małych wyniósł 4,6%, jednostek średnich – 12,4%, a jednostek dużych – 83,0%.

W strukturze nakładów na wartości niematerialne i prawne 52,8% stanowiły nakłady na autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje.

Wykres 8. Nakłady na wartości niematerialne i prawne oraz autorskie prawa majątkowe, prawa pokrewne, licencje i koncesje badanych przedsiębiorstw niefinansowych w okresie styczeń-grudzień w latach 2019-2023

Rozdział 5. Przedsiębiorstwa niefinansowe z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego

PRZEDSIĘBIORSTWO Z PRZEWAŻAJĄCYM UDZIAŁEM KAPITAŁU ZAGRANICZNEGO to przedsiębiorstwo, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym wyliczono w oparciu o wyniki badania statystycznego działalności przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym.

KAPITAŁ ZAGRANICZNY to kapitał wniesiony do jednostki w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez jednostkę zagraniczną. Jednostką zagraniczną może być: osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; osoba prawna z siedzibą za granicą; jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną z siedzibą za granicą.

KAPITAŁ (FUNDUSZ) PODSTAWOWY to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

W badanej zbiorowości przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe 7 819 jednostek posiadało przeważający udział kapitału zagranicznego³. Stanowiły one 16,0% wszystkich badanych przedsiębiorstw. Wśród tych jednostek przeważały jednostki małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) stanowiąc 43,5%. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 36,1%, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej) – 20,4%.

W omawianej zbiorowości przeważały przedsiębiorstwa ze 100% udziałem kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym, stanowiąc 87,0% (w stosunku do 2022 roku zanotowano wzrost o 0,8 p. proc.).

Według stanu na 31 grudnia 2023 r. w przedsiębiorstwach z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego objętych badaniem pracowało 2 005,4 tys. osób, co oznacza wzrost o 0,1% w stosunku do stanu na koniec grudnia 2022 roku. W jednostkach małych o liczbie pracujących od 10 do 49 osób pracowało 4,4%, w średnich (50-249 pracujących) – 16,9%, a w dużych (250 pracujących i więcej) – 78,7%.

Wartość przychodów ogółem uzyskanych przez badane przedsiębiorstwa z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła 2 443,1 mld zł. W stosunku do 2022 roku wartość przychodów wzrosła o 5,5% (w jednostkach średnich odnotowano wzrost o 9,0%, a w dużych – o 5,3%, natomiast w jednostkach małych – spadek o 2,3%). Z przychodów ogółem 7,0% wypracowały przedsiębiorstwa małe, 21,8% jednostki średnie, a 71,2% – jednostki duże.

Wartość kosztów ogółem poniesionych przez badane przedsiębiorstwa z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła 2 328,2 mld zł. Ogółem dla całej zbiorowości wzrost wartości tych kosztów wyniósł 5,8%; w jednostkach średnich – 8,9%, a w dużych – 5,8%, natomiast w jednostkach małych odnotowano spadek o 2,8%. Z kosztów ogółem 7,0% poniosły przedsiębiorstwa małe, 21,7% – jednostki średnie, a 71,3% – jednostki duże.

W 2023 roku wyniki finansowe 7 819 badanych przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego były nieznacznie wyższe od uzyskanych rok wcześniej. Wynik finansowy brutto wyniósł 114,9 mld zł wobec 114,4 mld zł rok wcześniej. W podziale według liczby pracujących, w skali roku w jednostkach małych wynik finansowy brutto był wyższy o 8,9%, a w jednostkach średnich – o 12,0%, natomiast w dużych – niższy o 3,7%. Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 93,4 mld zł (wzrost o 0,4% wobec 2022 roku) i stanowił 34,6% wyniku

³ Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym określono na podstawie rocznego badania podmiotów z kapitałem zagranicznym w 2022 roku.

finansowego netto wszystkich badanych przedsiębiorstw prowadzących księgi rachunkowe o liczbie pracujących 10 osób i więcej.

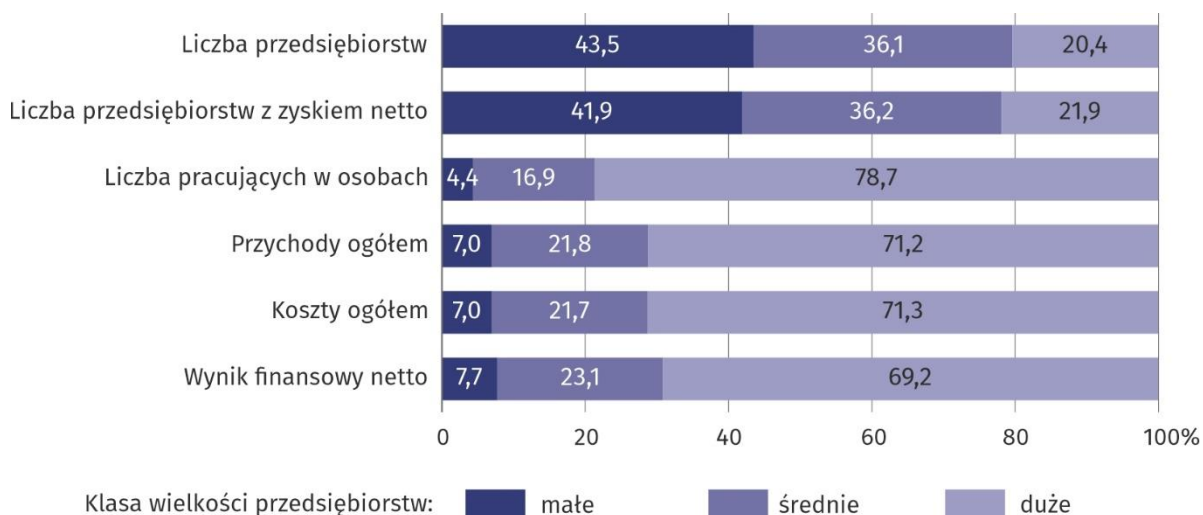
Wolniejszy wzrost przychodów ogółem od kosztów ich uzyskania (odpowiednio o 5,5% i o 5,8%) znalazł odzwierciedlenie w pogorszeniu wskaźnika poziomu kosztów (95,3% wobec 95,1% przed rokiem). Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto spadł do 4,7% (5,4% w 2022 r.). Pogorszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto – z 4,9% do 4,7% i obrotu netto – z 4,0% do 3,8%.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw wyniosła na koniec grudnia 2023 roku 819,4 mld zł, co oznacza wzrost o 2,2% w skali roku. Przedsiębiorstwa duże na koniec grudnia 2023 roku odnotowały wzrost wartości aktywów obrotowych o 1,4%, przedsiębiorstwa średnie o 4,0%, a małe – o 3,3%.

Wartość zobowiązań krótkoterminowych wszystkich badanych przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego wyniosła na koniec grudnia 2023 roku 542,6 mld zł i była o 1,0% niższa niż rok wcześniej.

Nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego w 2023 roku wyniosły 89,1 mld zł i były (w cenach stałych) o 6,2% wyższe niż przed rokiem. Udział w nakładach jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 osób i więcej) wyniósł 81,2%, jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) – 12,8%, a jednostek małych (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób) – 6,0%.

Wykres 9. Podstawowe dane o badanych przedsiębiorstwach niefinansowych z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego według klas wielkości

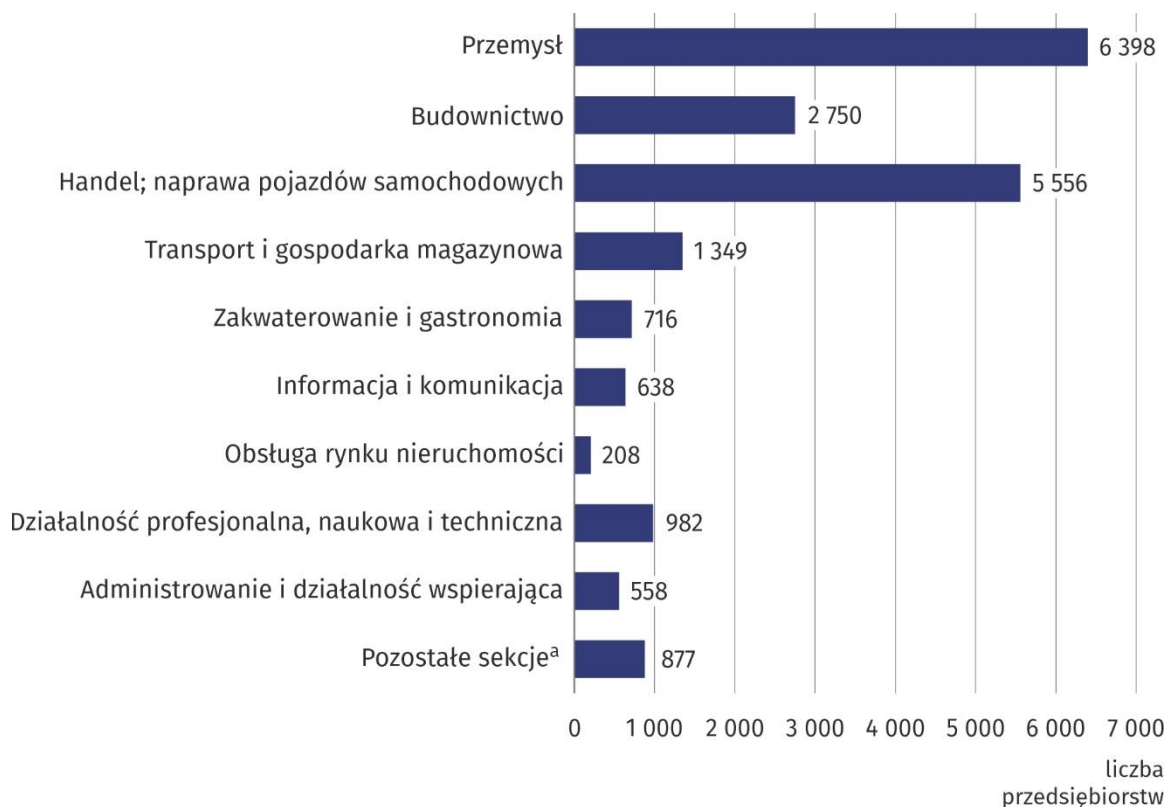
Rozdział 6. Przedsiębiorstwa niefinansowe, które w związku z pandemią COVID-19 skorzystały z pomocy w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR

PFR – Polski Fundusz Rozwoju S.A., to grupa instytucji finansowych i doradczych dla przedsiębiorców, samorządów i osób prywatnych inwestująca w zrównoważony rozwój społeczny i gospodarczy kraju. Zasady funkcjonowania PFR określa ustawa z dnia 4 lipca 2019 roku o systemie instytucji rozwoju (DZ. U. 2019 poz. 1572), zmieniona ustawą z dnia 31 marca 2020 roku (Dz. U. 2020 poz. 695) – o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, kiedy to katalog zadań PFR został rozszerzony o działania służące zapobieganiu lub łagodzeniu skutków sytuacji kryzysowych, w tym skutków rozprzestrzeniania się choroby wywołanej tym wirusem (COVID-19).

Tarcza Finansowa PFR – jest elementem programu rządowego mającego wspierać finansowo przedsiębiorców, którzy najmocniej odczuli skutki pandemii wirusa SARS-CoV-2. Ustawowo zostały określone zasady, warunki oraz tryb oferowania przedsiębiorcom, na zasadach rynkowych, wsparcia niezbędnego dla utrzymania i kontynuacji prowadzonej działalności gospodarczej, zagrożonej na skutek ekonomicznych następstw dla przedsiębiorców, wynikających z wprowadzonych na podstawie odrębnych przepisów zakazów oraz ograniczeń w celu zapobiegania, przeciwdziałania i zwalczania zakażenia wirusem SARS-CoV-2 oraz rozprzestrzeniania się choroby wywołanej tym wirusem (COVID-19).

Charakterystyka badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe, które prowadziły działalność gospodarczą w 2023 roku i które w związku z COVID-19 otrzymały w latach 2020-2021 pomoc w formie subwencji w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR MŚP.

Na koniec 2023 roku 20 032 przedsiębiorstwa, tj. 41,0% badanych przedsiębiorstw niefinansowych o liczbie pracujących 10 i więcej osób prowadzących księgi rachunkowe to podmioty, które w związku z pandemią COVID-19 w latach 2020-2021 otrzymały pomoc w ramach programu rządowego *Tarcza Finansowa PFR dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP)*, udzielaną w formie subwencji zwrotnych przez Polski Fundusz Rozwoju S.A. W populacji tych przedsiębiorstw przeważały podmioty małe (o liczbie pracujących od 10 do 49 osób), stanowiąc 72,0%. Udział jednostek średnich (o liczbie pracujących od 50 do 249 osób) wyniósł 27,5%, a jednostek dużych (o liczbie pracujących 250 i więcej) – 0,5%. Przedsiębiorstwa, które otrzymały powyższą pomoc to głównie podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie przetwórstwa przemysłowego (6 094 podmioty), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (5 556), budownictwa (2 750) oraz transportu i gospodarki magazynowej (1 349).

Wykres 10. Liczba badanych w 2023 roku przedsiębiorstw niefinansowych, które w latach 2020-2021 otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR

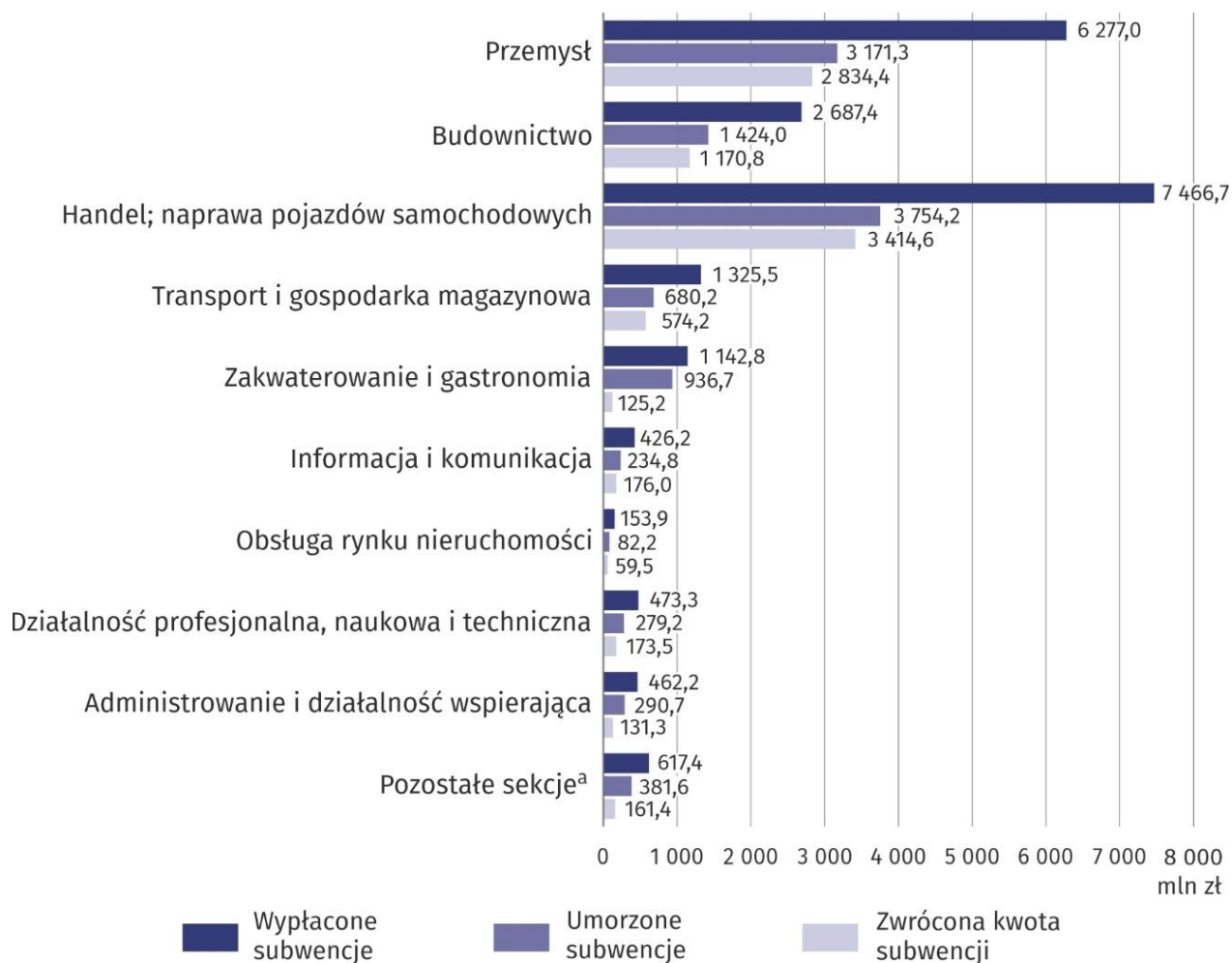
a Pozostałe sekcje: edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, pozostała działalność usługowa.

Województwa, w których na koniec 2023 roku siedzibę miała największa liczba badanych przedsiębiorstw, które uzyskały wsparcie w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR to: mazowieckie (3 325), śląskie (2 770), wielkopolskie (2 262), małopolskie (1 863), dolnośląskie (1 428).

Łączna kwota subwencji udzielonych w latach 2020-2021 w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, przedsiębiorstwom niefinansowym o liczbie pracujących 10 i więcej osób badanym w 2023 r. wyniosła 21,0 mld zł. Największą część z tej kwoty – 7,5 mld zł (35,5%) otrzymały przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych, 6,0 mld zł (28,7%) – przetwórstwa przemysłowego, a 2,7 mld zł (12,8%) – budownictwa.

Na koniec 2023 roku 53,4% kwoty subwencji wypłaconych badanym podmiotom zostało umorzone (11,2 mld zł), a 41,9% (8,8 mld zł) – zwrócone przez te przedsiębiorstwa.

Wykres 11. Wartość subwencji wypłaconych i umorzonych badanym w 2023 roku przedsiębiorstwom niefinansowym w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR, oraz zwróconych przez te przedsiębiorstwa, według stanu na koniec 2023 roku

a Pozostałe sekcje: edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, pozostała działalność usługowa.

Przychody ogółem w 2023 roku podmiotów, które otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR dla MŚP, wyniosły 698,4 mld zł i stanowiły 11,6% przychodów wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych, a koszty ich uzyskania wyniosły 650,1 mld zł i stanowiły 11,4% kosztów wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych.

Wynik finansowy brutto wyniósł 48,4 mld zł, a jego obciążenia ukształtowały się na poziomie 7,0 mld zł. Wynik finansowy netto wyniósł 41,4 mld zł.

Niemal 60,0% badanych przedsiębiorstw, które otrzymały subwencje w ramach programu rządowego – Tarcza Finansowa PFR dla MŚP, w 2023 roku ponosiło nakłady na pozyskanie środków trwałych. Nakłady inwestycyjne tych podmiotów wyniosły 15,0 mld zł i stanowiły 6,1% nakładów wszystkich badanych przedsiębiorstw niefinansowych.

Podstawowe dane o badanych przedsiębiorstwach niefinansowych, które w latach 2020-2021 uzyskały pomoc w formie subwencji zwrotnych w ramach programu rządowego - Tarcza Finansowa PFR dla MŚP i prowadziły działalność gospodarczą zarówno w 2023 r., jak i w 2022 roku.

WYSZCZEGÓLNIENIE	01-12 2022	01-12 2023	01-12 2022 = 100
Liczba przedsiębiorstw	17 570	17 570	x
	w milionach złotych		
Udzielona kwota subwencji (stan w końcu okresu)	19 483,4	19 483,4	x
Umorzona kwota subwencji (stan w końcu okresu)	10 423,6	10 349,1	x
Zwrócona kwota subwencji (stan w końcu okresu)	6 004,7	8 212,9	x
Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności)	655 514,6	667 927,8	101,9
Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności)	609 202,2	620 966,5	101,9
Wynik finansowy brutto	46 312,4	46 961,3	101,4
Wynik finansowy netto	39 972,6	40 135,8	100,4
	%		
Wskaźnik poziomu kosztów	92,9	93,0	x
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	7,1	7,0	x
Wskaźnik rentowności obrotu netto	6,1	6,0	x

Uwagi metodologiczne

1. Źródła i zakres danych

W niniejszej publikacji przedstawiono dane o przychodach, kosztach i wynikach finansowych oraz aktywach obrotowych, zobowiązaniach i nakładach inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 10 osób i więcej osób.

Źródłem informacji jest kwartalne badanie przychodów, kosztów i wyniku finansowego oraz nakładów inwestycyjnych, realizowane w oparciu o zestaw danych F-01/I-01 przez przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących 10 osób i więcej, prowadzące księgi rachunkowe w okresie styczeń – grudzień 2023 r.

Badane przedsiębiorstwa są klasyfikowane w dwóch grupach ze względu na liczbę pracujących, według której określone są obowiązki sprawozdawcze na dany okres. Do pierwszej grupy zalicza się przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących wynosi 50 osób i więcej. Grupę tę zaprezentowano w publikacji w podziale na dwie podgrupy: jednostki o liczbie pracujących od 50 do 249 osób oraz jednostki o liczbie pracujących 250 osób i więcej. Jednostki te są zobowiązane do przekazywania sprawozdań statystycznych w okresach kwartalnych, a podstawowe dane są publikowane w Biuletynie Statystycznym. Druga grupa jednostek obejmuje przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących jest zawarta w przedziale 10–49 osób. Jednostki te są zobowiązane do przekazywania sprawozdań w okresach półrocznych.

W publikacji dane statystyczne zaprezentowano według przeważającego rodzaju działalności prowadzonej przez przedsiębiorstwa na poziomie sekcji i wybranych działów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) oraz według województw – zgodnie ze stanem organizacyjnym na dzień 31 grudnia 2023 r. Podstawą grupowania danych według województw jest miejsce siedziby zarządu podmiotu sprawozdawczego.

Publikacja obejmuje przedsiębiorstwa niefinansowe, tj. osoby prawne, jednostki nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne, które w okresie referencyjnym badania lub jego części prowadziły w Polsce działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do następujących sekcji:

Oznaczenia sekcji	Opis	Stosowane skróty
B	Górnictwo i wydobywanie	–
C	Przetwórstwo przemysłowe	–
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja
F	Budownictwo	–
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
H	Transport i gospodarka magazynowa	–
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
J*	Informacja i komunikacja	–
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	–
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca
p**	Edukacja	–

Q***	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	–
R****	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	–
S*****	Pozostała działalność usługowa	–

- * sekcja J – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną
 ** sekcja P – z wyłączeniem szkół wyższych
 *** sekcja Q – z wyłączeniem samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej
 **** sekcja R – z wyłączeniem instytucji kultury mających osobowość prawną
 ***** sekcja S – z wyłączeniem związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych

Ilekoć w publikacji jest mowa o „Przemysle”, dotyczy to dodatkowego grupowania, które obejmuje sekcje PKD 2007: B (Górnictwo i wydobywanie), C (Przetwórstwo przemysłowe), D (Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych), E (Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją).

W analizowanej zbiorowości na podstawie liczby osób pracujących w przedsiębiorstwie, wyodrębniono następujące **klasy wielkości**:

- od 10 do 49 osób pracujących (małe przedsiębiorstwa),
- od 50 do 249 osób pracujących (średnie przedsiębiorstwa),
- 250 i więcej osób pracujących (duże przedsiębiorstwa).

Szczegółowe informacje o źródłach danych wykorzystywanych w kwartalnych badaniach przedsiębiorstw niefinansowych, a także o wynikach opracowywanych na podstawie tych badań i formach ich prezentacji zostały zaprezentowane w [Zeszytach metodologicznym - Badania przedsiębiorstw niefinansowych](#). Zeszyt ten stanowi kompendium wiedzy dla osób wykorzystujących wyniki badań przedsiębiorstw niefinansowych, pomocne w ich analizie i interpretacji.

Dane z zakresu kwartalnych badań przedsiębiorstw niefinansowych można znaleźć również między innymi w [Dziedziny Bazy Wiedzy Przedsiębiorstwa Niefinansowe](#) oraz [Bazie Danych Lokalnych](#) w części Finanse Przedsiębiorstw, a także w [rocznikach statystycznych](#).

2. Objaśnienia podstawowych pojęć

Do **pracujących** zalicza się osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, mianowania lub wyboru (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo); pracodawców i pracujących na własny rachunek: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek; agentów; osoby wykonujące pracę nakładczą; członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Przychody ogółem (przychody z całokształtu działalności) obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne oraz przychody finansowe.

Przychody operacyjne ogółem obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz pozostałe przychody operacyjne.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów to przychody netto ze sprzedaży w kraju i na eksport wytworzonych przez jednostkę produktów (wyrobów gotowych, półfabrykatów oraz usług), a także opakowań, wyposażenia i usług obcych, jeżeli są one fakturowane odbiorcom łącznie z produktami; oraz przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, tj. nabyte w celu odsprzedaży w stanie nieprzetworzonym rzeczowe aktywa obrotowe oraz produkty wytworzone przez jednostkę, jeśli sprzedawane są one w sieci własnych sklepów obok towarów obcej produkcji, jak również kwoty należne za sprzedane towary i materiały, niezależnie od tego, czy zostały zapłacone.

Pozostałe przychody operacyjne to przychody związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie (w tym w drodze darowizny) aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności socjalnej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa, przychody związane ze zdarzeniami losowymi.

Przychody finansowe to m.in. kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji (sprzedaży), zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

Koszty ogółem (koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności) obejmują koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów obejmują koszt własny sprzedanych produktów (tj. koszty podstawowej działalności operacyjnej pomniejszone o koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów) oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu lub nabycia.

Pozostałe koszty operacyjne to koszty związane pośrednio z działalnością operacyjną jednostki, a w szczególności: strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych i środków trwałych w budowie, amortyzacja oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe, straty związane ze zdarzeniami losowymi.

Koszty finansowe to m.in. odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów stanowi różnicę między przychodami netto osiągniętymi ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów a kosztami poniesionymi na ich uzyskanie (kosztami sprzedanych produktów, towarów i materiałów).

Wynik finansowy z pozostałej działalności operacyjnej stanowi różnicę między pozostałymi przychodami operacyjnymi a pozostałymi kosztami operacyjnymi. Od 2002 r. zawierał część, a od 2016 r. całość zdarzeń nadzwyczajnych związanych z działalnością operacyjną.

Wynik finansowy z działalności operacyjnej to różnica między przychodami operacyjnymi ogółem a kosztami operacyjnymi ogółem.

Wynik na operacjach finansowych stanowi różnicę między przychodami finansowymi a kosztami finansowymi.

Wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem – w przypadku nadwyżki kosztów ogółem nad przychodami ogółem wynik finansowy zapisuje się ze znakiem (-).

Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów. Wpływający na wynik finansowy podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Część odroczona stanowi różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego (w związku z przejściowymi różnicami między wynikiem finansowym brutto a podstawą opodatkowania, wynikającymi z odmienności momentu ujęcia przychodu i kosztu zgodnie z przepisami o rachunkowości a przepisami podatkowymi) na koniec i początek okresu sprawozdawczego.

Wynik finansowy netto to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Zapasy to rzeczowe składniki aktywów obrotowych, do których zalicza się: materiały – surowce, materiały podstawowe i pomocnicze, półfabrykaty obcej produkcji, opakowania, części zamienne i odpady; produkty gotowe – wyroby gotowe, wykonane usługi, zakończone roboty, w tym także budowlano-montażowe, prace naukowo-badawcze, prace projektowe, geodezyjno-kartograficzne, itp.; półprodukty i produkty w toku – produkcję niezakończoną, tj. produkcję (usługi, w tym roboty budowlane) w toku oraz półfabrykaty (półprodukty) własnej produkcji; towary – rzeczowe składniki majątku obrotowego nabyte w celu odsprzedaży w niezmienionej postaci; zaliczki na poczet dostaw zapasów.

Należności krótkoterminowe obejmują ogół należności z tytułu dostaw i usług (bez względu na termin ich zapłaty) oraz całość lub część należności z innych tytułów nie zaliczanych do aktywów finansowych, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Inwestycje krótkoterminowe obejmują krótkoterminowe (obrotowe) aktywa finansowe, w szczególności udziały i akcje, inne papiery wartościowe, udzielone pożyczki, inne krótkoterminowe aktywa finansowe, środki pieniężne i inne aktywa pieniężne; oraz inne inwestycje krótkoterminowe.

Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe obejmują podlegające rozliczeniu w okresie nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów i rozliczenia międzyokresowe przychodów jako odpowiednik przychodów niebędących jeszcze na dzień bilansowy należnościami z prawnego punktu widzenia.

Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania są wynikającym z przyszłych zdarzeń obowiązkiem wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które powodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów jednostki. Obejmują rezerwy na zobowiązania, zobowiązania długoterminowe, zobowiązania krótkoterminowe oraz rozliczenia międzyokresowe.

Zobowiązania długoterminowe powstałe z innych tytułów niż dostawy i usługi obejmują zobowiązania, których termin płatności w całości lub części przypada powyżej 12 miesięcy po dniu bilansowym.

Zobowiązania krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) obejmują ogół zobowiązań z tytułu dostaw i usług, a także całość lub tę część pozostałych zobowiązań, które stają się wymagalne w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wskaźnik poziomu kosztów to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności sprzedaży netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem.

Wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem.

Wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Wskaźnik płynności finansowej III stopnia to relacja aktywów obrotowych jednostki (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentację projektowo-kosztorysową; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, zasadzenia wieloletnie, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Nakłady na wartości niematerialne i prawne to nakłady na nabyte prawa majątkowe, zaliczane do aktywów trwałych, nadające się do gospodarczego wykorzystania o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone do używania na potrzeby jednostki. W szczególności nakłady na: autorskie prawa majątkowe, pokrewne prawa majątkowe, licencje, koncesje, prawa do wynalazków, patentów, znaków towarowych, wzorów użytkowych, wzorów zdobniczych, oraz wartość stanowiącą równowartość uzyskanych informacji związanych z wiedzą w dziedzinie przemysłowej, handlowej, naukowej lub organizacyjnej (know-how), wartość firmy, koszty zakończonych prac rozwojowych.

Przedsiębiorstwo z przeważającym udziałem kapitału zagranicznego to przedsiębiorstwo, w którym udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przekracza 50%.

Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym wyliczono w oparciu o wyniki badania statystycznego działalności przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym.

Kapitał zagraniczny to kapitał wniesiony do jednostki w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje, itp.) przez jednostkę zagraniczną. Jednostką zagraniczną może być: osoba fizyczna nieposiadająca obywatelstwa polskiego; osoba prawna z siedzibą za granicą; jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną z siedzibą za granicą.

Kapitał (fundusz) podstawowy to rzeczywisty wkład właściciela lub współwłaściciela, wniesiony na uruchomienie jednostki gospodarczej z chwilą jej założenia, ewentualnie później podwyższony.

Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.